

JESENÍKY A RYCHLEBSKÉ HORY

Jeseníky jsou nejkrásnější malebnou horskou oblastí u nás. Chráněná krajinná oblast Jeseníky má rozlohu asi 350 km². Klimaticky jsou Jeseníky oblastí s vyššími srážkami a v zimě s velmi dobrými sněhovými podmínkami. Horopisně tvoří střed této oblasti Hrubý Jeseník, na který na JV navazuje Nízký Jeseník, pokračující v Oderských vrších. Na S od města Jeseníku se táhne hřeben Rychlebských hor. Celá oblast je součástí tzv. Českého masívu, prodělala velmi dlouhý a složitý geologický vývoj, který tu můžeme sledovat do nejstarších období. V Rychlebských horách tvoří skalní útvary žula a nejstarší vápence. Většina skal na hřebenech Hrubého Jeseníku je tvořena krystalickými břidlicemi, které patří k nejstarším horninám. V Nízkém Jeseníku jsou mohutné kulmské vrstvy, z nichž tvrdostí vynikají zvláště droby a slepence.

Horolezecky nejvýznamnější jsou skalní skupiny *Rabštejn* u Bedřichova a *Malý Rabštejn* u Domašova nad Bystřicí. Menší skály popisované v průvodci jsou roztroušeny po hřebenech hor a údolích horských potoků a říček. Pro orientaci je vhodná turistická mapa Jeseníky.

Horolezecká činnost je povolena celoročně, mimo oblasti Sokolka, Sokolí skály u Nýznerova a Skály v Račím údolí. Časové omezení je uvedeno u příslušného popisu skal.

Horolezecká činnost je v CHKO Jeseníky zakázána na těchto útvarech: Údolí k Jindřichovu (Výří skály), Pasák, skály u Vysokého vodopádu nad Bělou, Sokolí skála u Videl, skály v Divokém dole, Špičák, Tři kameny u Nových Losin a oblast Jeleních kamenů.

Horolezecká činnost na ledových útvarech, vznikajících na území CHKO Jeseníky občas na některých lokalitách, bude prováděna pouze jednorázově, po předchozím projednání se Správou CHKOJ.

Na všech dalších lokalitách v této oblasti mimo výše uvedených je horolezecká činnost zakázána.

Skály jsou rozděleny do čtyř skupin: Rychlebské hory a S část Hrubého Jeseníku, J část Hrubého Jeseníku, Nízký Jeseník, ostatní horolezecké terény Jeseníků a Rychlebských hor.

RYCHLEBSKÉ HORY A SEVERNÍ ČÁST HRUBÉHO JESENÍKU

Bohumil Hajzera

I. ŠAFÁŘOVA SKÁLA

Šafářova skála je okrajová skála v údolí Rybího potoka u Bílé Vody. Je vysoká 45 m, tvořena pevnou rulou. Většina výstupů má charakter technického lezení.

Přístup: od autobusové zast. Léčebna Bílá Voda a odtud údolím Rybího potoka po lesní silnici asi 4 km. Silnice končí přímo pod skálou.

Ubytování je možné v Javorníku, tábořit možno pod skálou.

Výstupy v l. 1976—1977 uskutečnili B. Hajzera, F. Králíček, P. Marcalík.

1. <i>Hrana.</i> — IV A ₀ .	4. <i>Šafářka.</i> — V A ₂ .
2. <i>Podraz.</i> — IV+ A ₁ .	5. <i>Šafář.</i> — IV+.
3. <i>Kratochvíle.</i> — V — A ₁ .	6. <i>Rébus.</i> — IV+.

II. SMOLNÝ

Skalní oblast Smolný tvoří dvě věže, zpřístupněné jako rozhledna, a řada okrajových skal. Skály jsou z monolitické hrubozrnné žuly, tvarem připomínající pískovcové útvary.

OSTATNÍ HOROLEZECKÉ TERÉNY JESENÍKŮ A RYCHLEBSKÝCH HOR

Cesty dosahují výšky 15 m. Nástupy jsou označeny šipkou. Nové cesty vyšší obtížnosti uskutečnili v l. 1972–1983 B. Hajzera, J. Trusík, J. Začalová aj.

Vrcholová část Smolného je chráněný přírodní výtvar pod názvem Venušiny misky. *Horolezecká činnost je v této části zakázána.*

Přístup: od žel. stanice Kobylá po lní cestou do malého sedélka, odkud je Smolný zřetelně vidět. Ze žel. st. Vidnava po zel. zn., popř. ze stanice Žulová po čer. a zel. zn. Ubytování možné v hotelu v Žulové.

A. Borová věž

1. *Traversová.* — III+ (4).
2. *Přímá.* — III+ A₀ (5—).
3. *Zelená cesta.* — III—.
4. *Krvavá cesta.* — IV+ A₀.
5. *Bílá cesta.* — III+.
6. *Krátká.* — III.

B. Klouzačka

- Snadný komín.* — I. 7. *Spárou.* — III.

C. Hlavní věž

8. *Stavěcí.* — V A₀.
9. *Těžká spára.* — V A₀.
10. *Samotář.* — IV.
11. *Hnatolam.* — III+.

D. Hřebínek

12. *Mojmírova spára.* — 6.
13. *Sokolík.* — III.
14. *Hlavonožec.* — IV.

E. Sfinga

15. *Podzimní.* — IV.

III. PÍŠŤALA

Pišťala je osamocená skalní věž z monolitické hrubozrnné žuly, tvarem připomínající pískovcový útvar. V nejvyšším místě dosahuje výšky 15 m. Výstupy v r. 1983 provedli J. Augustýnek, B. Hajzera, J. Jakubíček, M. Pospíšil aj.

Přístup: ze žel. stanice Vápenná silnicí kolem Vycpálkova lomu k prvnímu stavení ve Starém Podhradí (Černá Voda) a döl. ke skále. Z autobusové zast. Černá Voda-lom po čer. zn. do osady Andělské domky a u zatopeného lomu Na rampě (táboření) přes louky ke skále.

1. *Normální cesta.* — I.
2. *Přes hrnec.* — II.
3. *Za hranou.* — II.
4. *Sokolíček.* — III.
5. *Kulatá hrana.* — IV A₀.
6. *Lamačská.* — V—.
7. *Pravá spára.* — III—.
8. *Volská spára.* — III+.
9. *Levá spára.* — III.
10. *Kmotr.* — IV A₀.
11. *Stavěcí.* — IV+ A₀.
12. *Odmítavá.* — 5.
13. *Kaple.* — VI (6).
14. *Pravý sokol.* — IV+.
15. *Levý sokol.* — IV—.
16. *Netopýr.* — III.

Bez fixního jištění

LIŠČÍ SKÁLA U TRAVNÉ

Okrajová skála z pevné žuly. Z Javorníku po zel. zn. 1,5 hod., z Travné po mod. zn. 0,5 hod. Šest cest klas. III–V, výška do 15 m.

VYSOKÝ KÁMEN U BÍLÉHO POTOKA

Skalní hřeben z ruly zpřístupněný jako rozhledna. Z Javorníku po čer. zn. 2 hod., z Horních Hoštic po žl. zn. 1 hod. 15 cest klas. III–V, výška do 20 m.

SKÁLY V RAČÍM ÚDOLÍ

Několik okrajových skal a piliřů z ruly. Z Javorníku po čer. nebo mod. zn. 1 hod. 20 cest klas. III–V, výška do 20 m. *Horolezecká činnost povolena od 15. 8. do 28. 2.*

PRINCOVY SKÁLY U ŽULOVÉ

Pravá stěna skalní soutěsky mezi Žulovou a Nýznerovem. Skála je z hrubozrnné žuly, výška do 10 m. 10 cest klas. III–V.

SOKOLÍ SKÁLY U NÝZNEROVA

Skalní věž, mohutná okrajová skála a řada menších piliřů z lámavé ruly. Ze Žulové po mod. a zel. zn. 2 hod. Z Ramzové po čer., mod. a zel. zn. 1,5 hod. 20 cest klas. III–V, výška do 45 m. *Horolezecká činnost povolena od 1. 8. do 31. 12.*

SKÁLY NA SMRČNÍKU

Řada okrajových skal ze svoru a křemene, táhnoucích se po hřebeni Smrčnicku. Z I. lipové 0,5 hod. 30 cest klas. III–VI, výška do 25 m.